

[Paul Holt.]

Det samme maa naturligvis ogsaa gøre sig gældende, naar den almindelige udenrigspolitiske Situation har nødt os dertil, selv om vi ikke direkte har været indviklet i krigerske Handlinger.

Det afgørende for vort Folks Stilling til de militærpolitiske Spørgsmaal har da altid været det Standpunkt, vi har maattet indtage til to bestemte Spørgsmaal.

Det første var dette: Var vi virkelig for Alvor til Sinds at sætte alt ind paa at værne vor Frihed? Og det andet: Hvilke Forholdsregler burde man, naar man besvarede det første Spørgsmaal positivt, iværksætte for at kunne føre en Kamp med dette Formaal for Øje? Det er en kendt Sag, at ikke alle i vort Land besvarede det første Spørgsmaal positivt ud fra den Opfattelse, at et Forsvar vilde være en haabløs Sag for et lille Land som Danmark. Naar man har overvejet denne Sag i ældre Tid, kan man ikke komme uden om, at Krigen i 1864 har udøvet næsten hypnotiserende Indflydelse. Første Gang man møder Virkningerne af denne Hypnose, er i D. G. Monrads berømte Forelæsninger i 1869, som han kaldte „Politiske Drømmerier“. Heri gav han Udtryk for begge Synspunkter, baade en Folkekrig til det yderste og Opgivelse af alt Militærforsvar, uden at han dog selv vilde gaa ind for det ene eller det andet af disse Standpunkter. Men Indtrykket af hans Ord blev hængende og kom til at sætte sit tydelige Præg paa følgende Slægtleds Stilling til Forsvarssagen.

Nu har vi oplevet endnu en Verdenskrig. Vi lever under dens umiddelbare Virkninger, og en af disse Virkninger er, at man fra alle Sider i vort Folk synes at være villig til at tage Spørgsmaalet om vort Forsvars Ordning op til fornyet Overvejelse i Erkendelse af, at vi baade har Forpligtelser over for os selv og over for andre Nationer, Forpligtelser, som vi ikke kan unddrage os.

Gaar man ind for et Forsvar, maa man gøre det under den Forudsætning, at man vil sætte alt ind paa at gøre det saa godt som muligt. Det er en meningsløs Tankegang først og fremmest at ville lægge Vægt paa at gøre et Forsvar saa billigt eller saa lidt omfattende som muligt. Det har vi forhaabentlig lært af Danmarks Ydmygelse den 9. April 1940. Vort Forsvar bør ikke hvile paa en speciel Interesse hos en vis Del af Folket, men skal være en virkelig Folkesag, skal samle hele Folket i en fast Vilje til at hævde vor Frihed, om fornødent i Krig. Formaalet med Forsvaret skal

være at sikre vor Handlefrihed, det skal være et Udtryk for, at vi er en suveræn Stat. Forsvaret skal sætte os i Stand til at vælge, hvilken Politik vi vil følge i en given kritisk Situation. Hvilken Betydning selv en lille Krigsmagt kan have, er det umuligt at sige paa Forhaand, men som bekendt kan liden Tue vælte stort Læs. Vi kan nævne Eksempler paa det baade fra sidste og fra forrige Verdenskrig.

Det, det gælder om, er, at vi ved Hjælp af et Forsvar kan være beredt paa alle Muligheder, og derfor maa Forsvar og Udenrigspolitik naturligvis nøje koordineres.

Viljen til Forsvar er Udtryk for Folkets Vilje til Liv. Forsvarspolitik er derfor ikke noget isoleret, men staar i organisk Sammenhæng med hele den Politik, vi vil føre. Der bestaar derfor ogsaa en nøje Sammenhæng imellem Forsvarspolitik og f. Eks. Socialpolitik og Skolepolitik. De kan i Virkeligheden ikke skilles ad. Vor Socialpolitik er ogsaa Udtryk for vor Vilje til sundt folkeligt Liv, og den kan heller ikke gennemføres som en Specialitet for visse Samfundsklasser, men kun af et helt Folk forbundet i Viljen til i Frihed at bære fælles Byrder.

Derfor maa man over for den økonomiske Side af Forsvarspolitikken anlægge nøjagtig de samme Synspunkter som over for vor Socialpolitik og Kulturpolitik, hele vort Undervisningsvæsen, for at nævne de to Ministerier, som har de største Budgetter. Det gælder hverken det ene eller det andet Sted om at slippe saa billigt som muligt fra vore Forpligtelser, men at søge for, at de bliver opfyldt paa den bedst mulige Maade.

Vi maa derfor først stille os dette Spørgsmaal: Hvad skal der gøres, for at vort Maal kan naas? Og dernæst: Hvorledes finder vi økonomisk Udvej for at gennemføre det fornødne?

Forsvarssagen skal fuldt ud stilles lige med alle vore øvrige store Opgaver, som allerede nævnt f. Eks. paa de sociale og kulturelle Omraader. Naar Forsvarssagen skal være en fælles Folkesag, er det nødvendigt, at Folk og Forsvarsmagt bliver eet, at Folket virkelig føler, at hele Krigsmagten er Folkets egen, og at Forsvarets Mænd samtidig føler, at de er eet med Folket og hører til i Folket. Denne Enhed oplevede vi i Frihedskampen. Denne fælles Aand var dengang stærk nok til at forene alle Slags Mennesker i vort Folk, og det er vort Ønske, at Aanden fra Frihedskampens Dage maa være en Kilde til stadig Inspiration, naar man skal lave en ny Forsvarsordning.

Vi kan ud fra disse Synspunkter kun